

kozó előírásait, még akkor is, ha helyezés, vagy éppen bajnoki cím várományosa az illető versenyző. Ugyanakkor azt is el kell mondani, hogy nagyon sokan szépen, olvashatóan bélyegeznek, betartják a bélyegzési sorrendet. Ha minden versenybírószám következetes lesz az olvashatatlanság tekintetében, minden bizonnyal felszámolható az ezen a téren észlelhető felületesség. A zsirkrétá alkalmazása esetén lényegesen kevesebb probléma adódik, ha vízhatlan bélyegzőkartont használnak. Vas megyében ezen utóbbi megoldás további tökéletesítésén fáradozunk. A viadal végére a felcsigázott kedélyek lecsillapodtak és az éjféli eredményhirdetésekor versenyzők és rendezők megnyilatkozásaiból azt lehetett megállapítani, hogy jó versenyyel zárult az idei bajnoki év.

Tülevél

Megdöbentett, és az egekig felháborított (pfuj!) a Népsport 1974. XII. 4. számában megjelent

Sport és nyelvújítás című rövid cikke.

E cikk tartalmához az alábbiakban adom rövid véleménynyilvánításomat;

Dicső bekezdésében így fogalmaz: egyik megyei lapunkban ujszerű, rövidített formában bukkant fel a tájékozdási futás kifejezés; tájfutás. Már e bevezetést is nagyon homokosnak találom. Csak úgy korgog az ember értelme alatt. De bővebben róla majd a Rádió magyarán szólva műsorában.

Tájfutás. Mi is érthető tájfutás alatt? Nem sok. Tájon futás, tájban futás, az egy kicsit más, mint ahogy a későbbiek folyamán fejtegeti is e cikk ezt a kicsivel értelmesebb megfogalmazását. Amennyire nem sokat jelent, annyira tág is e fogalom. Mert ugyebár, van libalegelő táj, birkalegelő táj, marha legelő táj, ménes legelő táj, stb. Hogy az utóbbinál maradjunk, ilyen a mi nagy vagy csendes, sik, csupasz hortobágyi tájunk. De van ehhez hasonló sok más tájunk is. Valóban, ezeken a tájakon van tájfutás. Rendszerint olyankor, amikor egy-két kis liba, vagy nagy liba, ellőtyörög a falkától, egy kis privát életre. Ilyenkor a libaőrző kislány utánuk siet, és visszahajtja őket a falkába. És a libák futnak, futnak. Ez "igazi tájfutás". Ehhez liba ész is elegendő. Amikor a birkák is nagyon eloldalognak a juhász pihenő subájától, és a juhász puli kutyáját ráparancsolja a nyájra: visszaterelő feladattal, és a puli csiholó hangjával a nyajat futásra kényszerítve tereli vissza a kijelölt területre, ez is "valódi tájfutás". Ellátogatva ménesekhez is egy kis tapasztalatszerzésre; amikor a ménest gimnasztikáztatják, ebben rövidebb-hosszabb futások is szerepelnek; ha

a csikók és a lovak a futás emelkedő hevében bevágóznak, akkor ez "a tájvágatás". Ha pedig a csikós bojtár elmegey udvarolni, és a hosszan eltöltött idő után a méneshez való visszafelé igyekeztében lova előtt egy kis veréb fölrepül, amely olyan ijedségre gerjeszti a bojtár lovát, hogy futásában gazdája képtelen uralkodni felette, akkor ez a "tájszáguldás".

A nagy vagy kopár, sik, csendes nagy hortobágy alatt, és hasonló más tájak alatt is, a sok kis élő-állatfajta között ott élnek az ürgék is. Napfényes, nyugalmas időben ezek is feljönnek a tájra. Játszanak a tájban, sütkéreznek a tájon, és gyönyörködnek a tájban. Ha netalán egy arra tévedt vándor, vagy kiránduló, egy "tájgyalogló", megzavarja őket játékoságukban, vagy boldog nyugalmas perceikben, akkor megijedve elszaladnak. Sokszor messzire. Az üldözésükre, megfogásukra kedvet kapó ember vagy gyerek, hiába rohan utánuk. Hihetetlen pontossággal megtalálják földalatti labirintusaik nyitott kapuját. Kérem, ezek a kis ürgék nem tájfutnak mint a birkák, libák, marhák, tinók, ménesek. Kérem ezek a kis állatok is ésszerűen, jól tájékozódásilag futnak, szaladnak. Ha nem így tennék, az életükbe kerülne.

Ha az értelem nagyítója alá tesszük ezeket az ujdonsült nyelvújított szavakat, akkor rögtön észrevesszük, hogy milyen bőditően konganak az ürességtől. Kilopták, bocsánat, kicsiholták belőlük az értelmet.

Tovább olvasva a cikket, szösz szerint (azok kedvéért, akik nem olvasták) "A sportág berkeiben már évek óta használják ezt a szóalakot. Részben kényelmességből, részben megérezve a hosszabb változat nehézségét, születésbeli rendellenességeit".

A sportág berkeiben esetleg imitt-amott kiejthették e rövidített kifejezést. De ezek, ilyen kívül álló kontárok lehetnek, akiknek halvány gőzük sincs sem az értelmezhetőségről, sem a tájékozdási futás szellemi-fizikai versenyzésének fenségességéről. Őt éve versenyzem 100-1000 fős mezőnyökben, de még soha nem hallottam ezt a rövidített kifejezést. Ha hallottam volna, abban a pillanatban felszólok ellene.

Ha összevetem a két szót; rendellenesség-tájékozdás, akkor azt tapasztaljuk, hogy a két szó szótágjainak a száma megegyezik. Akkor ezt is, részben kényelmességből, részben megérezve a hosszabb változat kiejtési nehézségét, a kényelmes, lusta, puha, rusnya, pusnya, az átlagos emberi szellemi nivó alatt fetrengők szemszögéből nézve, ujtasuk, rövidítsük. Pl. az agyban, szellemiekben, éleselméjűségben, mélyelmélyűségben, gondolkodásban rendellenességeket vizsgálva, de maradjunk csak a rendellenesség-et jelentő szó mellett. Ennek a legjobban megfelelő, a legmagyarosabb, a legrövidebb, és a leg-

találébb megújításával helyettesíthető szó a sü-sü. Igen, így kötőjellel, a kényelmesek és a gyengébbek kedvéért.

Kertestvére a süsü, már régebben meghonosodott az igazi magyar nyelvszólásban. Azóta is bátran helytáll. Gondolom, e cikk szerzői mellett sem vallanának szégyent.

Akinek nehézséget jelent, és kényelem feladást a tájékozási szó kiejtése, kérem, azok ne ejtsék ki. Sétáljanak el mellette, és hagyják meg formájában és jelentésében. E helyett javasolni tudnám a beee, buuu, gá-gá, és a po-póó szavakat. Ezek rövidek is, kifejezőek is, kényelmesek is, találóak is, és nincsenek születési rendellenességeik.

Folytatva a cikket, ugyanaz a bekezdés; mivel e folyamat erősödése várható, Skerletz Iván főtítkár az MTA Nyelvtudományi Intézete mai magyar nyelvi osztályának véleményét kérte ki, helyes-e az új szóalak?

Vajon milyen folyamatnak az erősödése várható? Mert ebből a fogalmazásból egy épkézláb, épeszü, a tájékozási futásban jártas magyar olvasó sem tud biztosra menni. A sportág tömegesítésének a folyamata, vagy a nyelvújítás folyamatának az erősödése várható-e? Még az előbbinek sem lehetne igazán szívből örülni, mert mit is kezdenénk olyan sok emberrel pénz nélkül? Az utóbbtól pedig mentse meg a jó ég, ha nem akarjuk magunkat ország világ előtt kiröhögtetni.

A továbbiakban ez olvasható; a válasz nem késelt sokáig. Részlet Dr. Grétsy Lászlónak, az intézet tudományos osztályvezetőjének leveléből; örömmel üdvözljük (hurrá-hurrá) az új sportkifejezést, a tájékozási futásból rövidült tájfutást. Az eredeti kifejezésnél rövidebb (ez igaz, de értelmileg is) egyszerűbb (ez is igaz) jobban hangzó, (szinte vetekszik a déli harangszóéval) és ugyanakkor találó, kifejező szó. Micsoda?! Hát kérem, ennek a tudományos intézetnek ez a fölöttébb buta ki-jelentése kiütött. Kérem, ki vagyok úgyve! Azóta egyfolytában éjjel nappal rámszámolnak. Mosa, ha egyetértesz velem, akkor segíts, mert meglehet, hogy még etlalálom veszíteni ezt a mérkőzést!!!

És végül két különböző megjegyzéssel, és egy kéréssel had fejezzem be felháborodásomat.

Skerletz Iván főtítkár sporttársunk jobban tette volna, ha Kazinczy (Kazinczy-szerk.) emlékeihez fordult volna nyelvújítási problémáival, vagy kedves barátainkhoz, a finn és svéd tájékozási futókhoz, és nem utolsó sorban sportágunk hazai versenyzőihöz. De legelőször önmagához.

A Népsport szerkesztősége eddig sajnálta a helyet a tájékozási futóktól. Ujabbán a nyomdafestéket is? Hát akkor előre ez egészséges sportág további tömegesítéséért a Népsport nyomdafestéke nélkül!

Dr. Grétsy Lászlótól elvárnám és örömmel venném, ha a saját nevét is

megújítaná. Nevének kimondásakor majdnem mindig kificamodik a nyelvem. Ugy látszik, nagyon gyenge nyelvű vagyok. Nem tehetek róla. Nem is akarok.

Végül is, gondolom, mindnyájan egyet akarunk; a jobbat. Vagy a jót megtartani. Ez a célunk.

A kritika élessége nem mehet a barátság rovására.

Csamangó Ferenc
Egy tájékozási futó

Ha még olykor-olykor eszembe jut a Népsportnak ez a rövid kis Sport és Nyelvújítás című cikke, csak ennyit tudok mondani: pfuj!

1974. október 6-án részt vettem a Kapos TE által rendezett "Zselic Kupa és Noszlópy Gáspár Emlékversenyen". Az F 21 B kategóriában indultam. Befutásom után 16 éves versenyzői pályafutásom során először óvtam.

Indoklás:

- Az F 21 B kategória pályájának 2. ellenőrzőpontja (pontmegnevezése: etető) a terepen az etetőtől 160 méterre É-ra lévő nyiladék végén volt, amikor megtaláltam.

- A fenti kategória 4. ellenőrzőpontja (pontmegnevezése: gödör csoport) a térképen bejelölt, valamint a terepen helyesen bemért és zöld 10-es magya kártyalappal megjelölt helyétől 40 m-re É-ra levő páfrányos mélyedésben volt, amikor megtaláltam.

A pályán a fentiek ellenére "végigmentem" a célbaérkezésem után; a fent említett két pont elhelyezését a terepen a versenyszabályzat 6.51 pontjában foglaltak alapján megóvtam. Az óvást írásban és 100 Ft-ot, mint óvási díjat készpénzben Marton Péter pályakitűzőnek személyesen adtam át.

A versenybíróság a fentiek ellenére az eredményt kihirdette, a díjakat átadta.

Az írásban benyújtott óvásomra szütlelett döntésről sem az ellenőrzőbírótól, sem a verseny rendező szervétől a mai napig választ nem kaptam.

Az eredményértésítőben egy teljes mértékben szabálytalan tartalmu eredményt találtam, amelyet a versenybíróság érzésem szerint igazolni nem tudott a verseny befejezésekor, és a jelen pillanatban sem tud. Az óvásról ezen eredményértésítőben sem történt utalás...

Göbölös István
Pécsi Tanárképző Főiskola SK.